

Sygn. akt III KK 49/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Zbigniew Puskarski

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **M.O.**,

skazanego z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 21 marca 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora, na korzyść skazanego,

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...],

z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt II AKa .../16,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w [...],

z dnia 23 marca 2016 r., sygn. akt IV K .../12

uchyla pkt III zaskarżonego wyroku w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Okręgowego w [...] w zakresie orzeczenia wobec M.O. kary łącznej grzywny i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w [...] z dnia 23 marca 2016 r., sygn. akt IV K .../12, M. O. został uznany za winnego:

- czynu z art. 258 § 1 k.k. (opisany w pkt XV aktu oskarżenia), za który wymierzono mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,

- czynu z art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. (opisanego w pkt XVI aktu oskarżenia), za który wymierzono mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności i grzywnę w wymiarze 100 (sto) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 30 (trzydzieści) złotych, na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzeczono przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z popełnionego przestępstwa w kwocie 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych,

- czynu z art. 189 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją wprowadzoną ustawą z dnia 17 grudnia 2009 roku w zb. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (opisany w pkt XVIII aktu oskarżenia), za który wymierzono mu karę roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 90 (dziewięćdziesiąt) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych,

- czynu z art. 189 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją wprowadzoną ustawą z dnia 17 grudnia 2009 roku (opisany w pkt XIX aktu oskarżenia), za który wymierzono karę roku pozbawienia wolności,

- czynu z art. 189 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją wprowadzoną ustawą z dnia 17 grudnia 2009 roku w zb. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (opisany w pkt XXI aktu oskarżenia), za który wymierzono mu karę roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 90 (dziewięćdziesiąt) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych,

Na mocy art. 85 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. Sąd Okręgowy w [...] wymierzył M. O. karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności i grzywny w wymiarze 300 (trzysta) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych.

Ponadto, mocą powołanego wyroku, M.O. został uniewinniony od czynów opisanych w pkt XVII i XX aktu oskarżenia.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt II AKa/16, po rozpoznaniu między innymi apelacji wniesionej przez prokuratora, na niekorzyść oskarżonego M.O.: zmienił zaskarżony wyrok wobec M.O. w ten sposób, że w kwalifikacji prawnej czynu z pkt XVI aktu oskarżenia i w podstawie skazania za ten czyn przepis art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zastąpił przepisem art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 grudnia 2011 r., uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej czynu zarzucanego M. O. w pkt XVII aktu oskarżenia i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania, a w pozostałych częściach zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] wniósł prokurator Prokuratury Okręgowej w [...], zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego procesowego w postaci art. 433 § 1 w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu niepełnej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy rażąco niesprawiedliwego, gdyż wydanego z obrazą art. 86 § 1 k.k., wyroku Sądu pierwszej instancji, która polegała na wymierzeniu kary łącznej grzywny za trzy czyny pozostające w zbiegu realnym, w wysokości przekraczającej sumę kar jednostkowych.

W konkluzji prokurator Prokuratury Okręgowej w [...] wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja prokuratora jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k. i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 86 § 1 k.k. Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Z § 2 art. 86 k.k. wynika z kolei, że wymierzając karę łączną grzywny, sąd określa na nowo wysokość stawki dziennej, kierując się wskazaniem określonym w art. 33 § 3 k.k.; wysokość stawki dziennej nie może jednak przekraczać najwyższej ustalonej poprzednio. Treść powołanych przepisów powoduje, że Sąd I instancji, wymierzając za czyny opisane w pkt XVI, XVIII i XXI aktu oskarżenia grzywny w wymiarze 100

stawek dziennych, 90 stawek dziennych oraz 90 stawek dziennych i na nowo określając wysokość stawki dziennej mógł maksymalnie orzec wobec M.O. karę łączną w wymiarze 280 stawek dziennych grzywny. Wymierzając natomiast karę łączną 300 stawek grzywny Sąd Okręgowy w [...] rażąco naruszył art. 86 § 1 i 2 k.k. Uchybienie to nie zostało podniesione w apelacji oskarżyciela publicznego od wyroku Sądu I instancji, przy czym zauważyć należy, że w odniesieniu do M.O. orzeczenie Sądu Okręgowego zostało zaskarżone przez prokuratora między innymi w zakresie czynu opisanego w pkt XVI aktu oskarżenia w całości. Zakresem zaskarżenia zostało zatem także objęte rozstrzygnięcie o karze, w tym o karze łącznej grzywny, w skład której weszła kara jednostkowa grzywny (art. 447 § 1 k.p.k.). W tej sytuacji Sąd odwoławczy zobligowany był do przeprowadzenia kompleksowej kontroli wyroku pod względem jego zgodności z prawem. Sąd Apelacyjny zgodnie z art. 433 § 1 k.p.k. powinien bowiem zbadać zaskarżone rozstrzygnięcie także poza granicami środka odwoławczego, biorąc pod uwagę między innymi treść art. 440 k.p.k. Przepis ten zobowiązuje sąd odwoławczy do zmiany zaskarżonego orzeczenia na korzyść oskarżonego wówczas, gdy jego utrzymanie w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe i to także wtedy, gdy wszystkie zarzuty rozpoznawanego środka odwoławczego uzna za niezasadne. W pojęciu "rażąca niesprawiedliwość" mieści się niewątpliwie wymierzenie kary łącznej grzywny powyżej sumy orzeczonych kar jednostkowych grzywny. Jeżeli więc chodzi o zasygnalizowaną w kasacji prawną jej dopuszczalność w analizowanym układzie procesowym, to Sąd Najwyższy w tym składzie takich przeszkód nie dostrzega (*zob. postanowienie SN z dnia 21 czerwca 2016 r., V KK 126/16, LEX nr 2076400*). W sprawie rzeczą o tyle niepokojącą jest to, że zarówno Sąd I instancji, jak i Sąd II instancji wskazane powyżej uchybienie dostrzegły, a mimo to błąd ten na etapie wyrokowania nie został naprawiony.

Z uwagi na to, że niewątpliwie istnieje możliwość konwalidowania tego uchybienia w postępowaniu odwoławczym, uchylono orzeczenie jedynie w tej części i w tym zakresie sprawę przekazano Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

kc